

نظام اقتصادی اسلام

مبانی، اهداف، اصول راهبردی و اخلاق

یدحسین میرمعزی

www.ketab.ir

نظام اقتصادی اسلام

مبانی، اهداف، اصول و راهبردی و اخلاق

سید حسین میرمعزی

ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

چاپ پنجم: ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

ترجمه: سید ایمان توری نجفی

چاپ: صحافی: آرزوی دیدار

برشته: میرمعزی، سید حسین، ۱۳۴۰ -

عنوان و نام پدیدآور: نظام اقتصادی اسلام: مبانی، اهداف، اصول راهبردی و اخلاق / سید حسین میرمعزی .

مشخصات نشر: تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۴۰۳.

مشخصات فهرستی: ۶۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۰۵-۰۷

وضعیت فهرست‌نویسی: بی.

یادداشت: کتابنامه: ص [۵۴۵]-۵۴۳، همچنین به صورت ژورنال یادداشت: نمایه.

موضوع: اسلام و اقتصاد.

شناسه افزوده: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ ۶ م ۹ / BPT۳۰۷/۷

رده‌بندی دیویی: ۳۹۷/۴۸۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۲۶۰۱۱

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهیدبهشتی، تقاطع بزرگراه

شهید مدرس، پلاک ۵۶، تلفن: ۸۵۰۵۴۰۳ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

فروشگاه کتاب اندیشه: تهران: خیابان انقلاب، روبروی

درب اصلی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۴۸، تلفن: ۶۶۱۷۵۶۷۰

قیمت کتاب مطابق QR کد پشت جلد و مراجعه به آدرس وبگاه

www.poiict.ir

همه حقوق محفوظ است

فهرست اجمالی

۲۷	پیشگفتار
۳۱	مقدمه
۳۳	فصل مقدماتی: مفهوما و کلیات
۵۷	بخش اول: مبانی بینشی نظام اقتصادی
۶۱	فصل اول: معرفت‌شناسی
۷۵	فصل دوم: خداشناسی (رابطه خداوند با جهان، طبیعت و انسان)
۹۷	فصل سوم: جهان‌شناسی
۱۱۱	فصل چهارم: انسان‌شناسی
۱۲۱	فصل پنجم: جامعه‌شناسی در نگرش اسلامی
۱۳۵	ضمیمه بخش اول: مبانی معرفت‌شناختی از دیدگاه اسلامی
۱۴۹	بخش دوم: هدف‌های کلان نظام اقتصادی اسلام
۱۶۱	فصل اول: مفهوم سعادت و هدف غایی نظام اقتصادی اسلام
۱۷۵	فصل دوم: هدف‌های میانی نظام اقتصادی اسلام
۱۸۹	فصل سوم: هدف‌های عملیاتی نظام اقتصادی اسلام
۱۹۹	فصل چهارم: ارتباط هدف‌ها و مقایسه آن با هدف‌های نظام سرمایه‌داری

۲۰۹.....	بخش سوم: اصول راهبردی.....
۲۱۳.....	فصل اول: حاکمیت مصالح فرد و جامعه در حوزه اقتصاد.....
۲۴۵.....	فصل دوم: آزادی‌ها و مسئولیت‌های اقتصادی مردم.....
۲۷۱.....	فصل سوم: دولت در نظام اقتصادی اسلام.....
۳۰۷.....	فصل چهارم: مالکیت مختلط.....
۳۳۹.....	فصل پنجم: توزیع ثروت‌ها و درآمدها در نظام اقتصادی اسلام.....
۴۰۱.....	فصل ششم: تحریم ربا (بهره).....
۴۱۹.....	فصل هفتم: رقابت و تعاون.....
۴۴۹.....	بخش چهارم: احکام اقتصادی و کارکرد آن در نظام اقتصادی اسلام.....
۴۵۷.....	فصل اول: مفروضات و مبانی.....
۴۶۹.....	فصل دوم: اخلاق اقتصادی اسلام.....
۵۳۱.....	فصل سوم: کارکرد اخلاق اقتصادی در نظام اقتصادی اسلام.....
۵۳۹.....	فصل پایانی: مقایسه نتیجه‌ها.....
۵۴۵.....	کتابنامه.....
۵۶۵.....	فهرست آیات.....
۵۸۳.....	فهرست روایات.....
۵۸۵.....	نمایه.....
۵۹۳.....	نمایه موضوعی.....

پیشگفتار

پیروزی انقلاب شکنجه‌مند اسلامی و استقرار نظامی براساس آموزه‌ها و احکام آن در ایران از یک سو، شکست مکتب‌های بشری و ناکامی نظام‌های گوناگون اجتماعی در تأمین نیازهای مادی و معنوی انسان از سوی دیگر، بر گستره انتظار بشر از اسلام افزوده است.

انتظار آن است که اسلام به‌عنوان این هدایت فرد و اداره جامعه تبیین، نظام‌های اجتماعی آن ترسیم و دیدگاه آن در مواجهه با یافته‌های علوم انسانی و مکتب‌های بشری، با منطقی مستدل و مستند روبه‌گشته، بینش‌ها، ارزش‌ها و منش‌های دینی متدینان آسیب‌شناسی و ساحت قدسی دین از پیرایه‌های موهوم و موهون، پیراسته شود.

تحقق این امور، پژوهشی دقیق، جامع و سامان‌مند پیرامون کشف و بازآفرینی آموزه‌های اسلام و نظام‌های اجتماعی آن و هم‌تی والا و تلاشی شایسته و روزآمد را می‌طلبد و این امر بدون تأسیس نهادهای پژوهشی و آموزشی محض و کارآمد میسر نیست.

بدین منظور پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی که نهادی علمی و غیرانتفاعی است در قالب پنج پژوهشکده حکمت اسلامی، دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و شانزده گروه علمی تخصصی در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد.

پژوهشکده نظام‌های اسلامی، که مشتمل بر پنج گروه، اقتصاد، فقه و

حقوق، سیاست، اخلاق و مدیریت اسلامی است، به‌طور خاص با مطالعه نظامات اجتماعی، هدف‌های زیر را تعقیب می‌کند:

۱. کشف و طراحی نظام‌های سیاسی، حقوقی و اقتصادی اسلام؛
 ۲. تحقیق و تبیین عالمانه مبانی و مباحث اساسی نظامات اجتماعی اسلام و ارائه الگوهای کاربردی در قلمرو آن؛
 ۳. آسیب‌شناسی نظری و کاربردی نظام جمهوری اسلامی ایران و مدرسانی به متولیان امور و بسترسازی برای تحقق کامل‌تر نظام‌های اسلامی؛
 ۴. تحقیق در باب مسائل مستحدثه به انگیزه‌گره‌گشایی در زمینه نیازهای نوپیدای فقهی؛
 ۵. پاسخ‌گری به شبهات مطرح در باب فقه و نظام‌های سیاسی، حقوقی و اقتصادی اسلام؛
 ۶. شناخت و نقد علمی جنب‌ها و نظامات معارض.
- تحقیق حاضر که نتیجه تالیف علمی محقق ارجمند آقای دکتر سید حسین میرمعزی در گروه اقتصاد پژوهش‌کرده نظام‌های اسلامی است، به موضوع نظام اقتصادی اسلام می‌پردازد.
- در این تحقیق، مبانی، اهداف، اصول راهبردی و اخلاقی نظام اقتصادی اسلام تبیین گشته و تفاوت‌ها و مزیت‌های این نظام نسبت به نظام اقتصادی سرمایه‌داری بیان شده است.
- فرضیه تحقیق آن است که «نظام اقتصادی اسلام دارای مبانی، اصول راهبردی و آموزه‌های اخلاقی هماهنگ با اهداف عدالت و امنیت اقتصادی و بارور کردن استعدادهای طبیعت است.»
- نویسنده تلاش نموده است به روش عقلی و نقلی با استفاده از آیات و روایات، این فرضیه را اثبات نماید.
- ارائه تعریفی جدید از نظام اقتصادی اسلام و تبیین آن در ساختاری جدید در قالب مبانی، اهداف، اصول راهبردی و اخلاق و نوآوری‌های متعدد در اجزای بحث از ویژگی‌هایی است که این کتاب را از کتاب‌های نظیر خود ممتاز ساخته است.

امروزه که از سوی نظام‌های اقتصادی سرمایه‌داری و سوسیالیستی در تأمین همزمان رشد و عدالت شکست خورده‌اند و از سوی دیگر کشور اسلامی ایران در دههٔ پیشرفت، عدالت و معنویت قرار دارد و مسئولین به فرمان رهبری درصدد تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌باشند، انجام چنین تحقیقی و ارائهٔ آن به جامعهٔ علمی و مدیریتی کشور ضرورتی دوچندان می‌یابد.

از محقق ارجمند که افزون بر تحصیلات عالی حوزه و دانشگاه، آثار علمی ارزنده‌ای در عرصه اقتصاد اسلامی دارند و از شورای علمی گروه اقتصاد به‌ویژه ارزیابان تحقیق حجیح اسلام دکتر مجید رضایی، دکتر سید عباس موسویان که با مطالعه و راهنمایی‌هایشان بر غنای اثر افزوده‌اند و از سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی که زحمت ویراستاری و انتشار اثر را برعهده داشتند، تقدیر و تشکر می‌شود.

گروه اقتصاد

پژوهش‌کده نظام‌های اسلامی